

LEVE - IEŠSORBMEMIIN BÁHCÁN LAGAŠOLBMUID RIIKKASEARVI

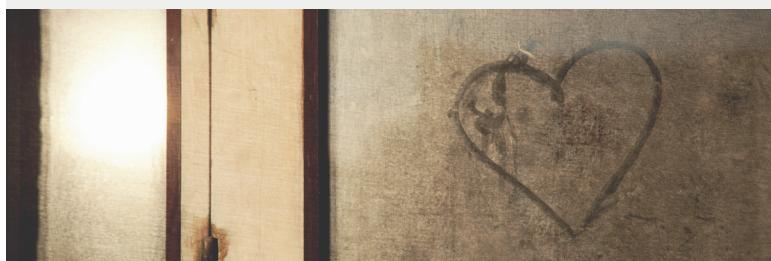
LEVE lea searvi olbmuid várás geat leat báhcán dahje guoskkahuvvon iešsorbmemiin. LEVE bargá dan badjelii ahte lagašolbmot ožžot nu buori doarjaga ja dieđuid go vejolaš.

LEVE fállá doarjaga eahpevirggálaš gávnadanbáikkiin, doaluin ja ságastallamiin veardásaččaiguin (olbmuquin geat ieža leat vásihan iešsorbmema lagaš oktavuođas).

Nuorra LEVE lea LEVE-searvvi nuoraiddoaibma ja fállá jahkasaš nuoraidčoahkkaneami ja iešsorbmema geažil báhcán ja guoskkahuvvon nuorra lagašolbmuid fierpmádaga.

*Čuonga man dárbošat
gal gáudno...*

Helge Torvund

Juos háliidat váldit oktavuođa LEVE-servviin, de riŋges fal midjiide, dahje čális e-poastta čujuhussii post@leve.no. Juos háliidat eambbo gihippagiid báhcán lagašolbmuid dili birra, váldde fal oktavuođa.

Gos sáhttá oažžut veahki?

- Fástadoavttir: Dingó diimmu fástadoaktáris, muiatal mii lea dáhpáhuvvan ja bivdde čujuhusa psykologa lusa.
- Geahččal ohcat báhcán lagašolbmuid servviid, main hállet du giela. Soaitá veahkki oažžumis neahtas.

Muhtin geainna háleštit:

- Mentála Dearvvasvuohta (Mental Helse), telefodna: 22 20 49 00
- Girku SOS: 22 40 00 40
- LEVE – iešsorbmemis báhcán lagašolbmuid riikkasearvi: 22 36 17 00
- Rávisolbmot mánáid várás – ráđđeaddintelefodna (sin várás geain leat mánát): 810 00 040
- Du báikkálaš oskkuservodat
- Geahččal ohcat servviid, geain lea diehtojuohkin du gillii

Landsforeningen for
etterlatte ved selvmord

Norggas dus sáhttá leat vuogatvuohta oažžut dulka go finat doaktára luhtte ja norgalaš dearvvasvuodabálvalusas. Google gihippaga "Pasient og tolk - en brosjyre om tolk i helsestjenesten" (Pasienta ja dulka – Dulkon dearvvasvuodabálvalusas), dat leat 24 gillii.

Juos diedát searvvi, mii lea bargá nu mo LEVE, ja gos hállet du giela, válddes minguin áinnas oktavuođa vai mii beassat juohkit dieđu dan birra iežamet neahtasiddus.

DUTNJE GII LEAT MASSÁN
GEAN NU IEŠSORBMEMIS

DÁN GIHPPAGA ULBMIL LEA AHTE DON
GALGGAT OAŽŽUT VEAHÁŠ DIEÐUID DAN
BIRRA GO OLMMOŠ LEA MASSÁN MUH-
TIMA IEŠSORBMEMA GEAŽIL, MAID LEVE
SÁHTTÁ FÁLLAT DUTNJE JA VEAHÁŠ DAN
BIRRA GOS SÁHTÁT OAŽŽUT VEAHKI.

Go olmmoš massá muhtima iešsorbmemma geažil

Go iešsorben lea jápmänsivvan, de lea dat hirpmahuhti ja alvvus massin, mii sáhttá guođdit bearrašii ja ustibidda máŋgga lágan dovdduid ja vástitkeahes jearaldagaid. Vaikko buohkat moraštit iešguhege láhkái, iige leat rievttas dahje boasttuvuohki moraštit, de ollugat liikká vásihit muhtin ráje seammaſullasaš reakšuvnnaid.

Dán gihppaga teaksta lea vižžojuvvon LEVE gihppagis "dutnje gii leat massán gean nu iešsorbmemis". Muhtima massit iešsorbmemma geažil lea váttis. Lea ollu tabu iešsorbmemma hárrái, nuppiin kultuvrrain lea stuorra tabu, nuppiin lea uhcit tabu.

Min informánttat iešguhege kultuvras čujuhit ahte beroškeahttá gos don boadát, de lea deatalaš hállat dan birra, ábuha hállat dan birra. Sii oaivvildit maiddái ahte lea deatalaš oažžut veahki, earenoamážit juos olmmoš lea fárren Norgii eará riikkas. Gihppaga manjumuš siiddus gávnat eanet dieđuid gos sáhtát oažžut veahki, ja geainna sáhtášit háleštit.

OASSI LEVE GIHPPAGIS "DUTNJE GII LEAT MASSÁN GEAN NU IEŠSORBMEMIS":

Ráhkadan LEVE, St. Olavs hospital ja RVTS davvi, nuorta ja oarji

Reakšuvnnat álggus

Go olmmoš lea šohkas, de sáhttá vásihit fámohisvuoda dovddu ja garra eahpeduoðalašvuoda dovddu, dego čohkkášii iežas guoras. Soaitá jurddašit "dát ii sáhte leat duohta". Fámohisvuoda dovdu lea lunddolaš reakšuvdna, mii suodjala garraseamos dovdduid vuostá, ja sáhttá veahkehít álgoággi meattá. Olmmoš ádde dađistaga mii lea dáhpáhuvvan, ja vuosttas beivviid ja vahkuid lea dábálaš vásihit garra ja mánggadáfot dovdduid. Ollugat váibet sakka.

Reakšuvnnat álgomuttu manjá

Dađistaga badjánit mihtimas morašreakšuvnnat, nugo čierun, heahti, oktuvohta, guođahallandovdu, lossamiella ja ohcaleapmi. Ollugat vásihit velá suhtu ja moari su vuostá gii lea váldán iežas heakka.

Dárbu áddet manne olmmoš váldđii iežas heakka, lea okta jearaldagain mat bohtet báhcán lagašolbmuid millii. Dan proseassas lea dábálaš dovdat sivalašvuoda. Ollugiidda šleađggihit muittut ovttastallamis oamehasrohkiin.

Muhtin lagašolbmot válljejit náđđut, muhtimat vásihit juogalágan lossamiela, muhto eai fal buohkat.

Máhccat árgabeavái

Fágaolbmot leat ovta oaivilis das ahte fáhkka jápmimmat, nugo iešsorbmemat, čuhcet garraseappot dearvvasvuhpii, go lunddolaš jápmimmat. Li leat álki meroštallat man guhká dábálaš morašproseassa bistá, muhto moraš luoitá dábálačcat johtileappot vurdojuvvon ja lunddolaš jápmima manjá, go iešsorbmemma manjá. Eanaš báhcán lagašolbmuid lea oahpes dilli, ahte mielladilli rievddada sakka vulos ja bajás vuosttas jagiid.